

СЪДЪРЖАНИЕ

Уводни думи	1
ВЪВЕДЕНИЕ	
Данни за съставянето и автора на ЗСЛ	7
Датата на неговото узаконяване трябва да се отнесе към 866 до 868 г. поради връзките му с отговорите на папа Николай I по запитванията на българите и настойчивото желание на княз Борис да има светски закони. Автор на ЗСЛ е княз Борис или някой от приближените до него среди	
ЗСЛ е най-старият български и славянски правен паметник от християнската ера	23
Това се вижда от неговите езикови особености, от връзките му с отговорите на папа Николай I и от съпоставянето му с други славянски правни паметници, на първо място с Русская правда	
ЗСЛ е истински законодателен акт	25
Той не е частна компилация, нито е сборник от постановления на народното обичайно право, а е истински закон, узаконен от официалната законодателна власт на тогавашна България. Постановленията на гл. I, II, VI, VIIa, XVI и църковно-религиозните епитимиялни наказания не могат да се установят от народното обичайно право в такъв кратък период след покръстването	
ЗСЛ не е познат в своя оригинал	36
Известни са Румянцовският, Варсонофиевският препис, преписът от новгородската Кърмчая от 1280 г. и от печатната Кърмчая от кратката редакция и преписите от типа на Строев и на Дубенский от обширната редакция	
Съотношения между двете редакции на ЗСЛ, между неговите преписи и преписите и оригиналният закон	38
Преписите от кратката редакция са по-старинни и по всяка вероятност възпроизвеждат по-точно оригинала. Преписите от обширната редакция са съставени с оглед към кратката и имат характер на частна компилация. Преписът по Дубенский е по-старинен от този по Строев. Различията между преписите от кратката редакция са малко и несъществени. Различията между преписите от кратката редакция и тези от обширната са много и понякога съществени. Съществени са и различията между двата преписа от обширната редакция	
Съотношения между ЗСЛ и византийската Еклога	58
Това са отношения между ЗСЛ и неговия първообраз, който, макар да е съставен и под въздействието на славянското обичайно право, все пак не е следван буквално. С отклоненията си от византийската Еклога ЗСЛ ясно показва, че той е дело на самобитното тогавашно българско правно и законодателно творчество	
Съотношения между ЗСЛ и славянската Еклога	81
Това са, погледнато по начало, съотношения между ЗСЛ и византийската Еклога, тъй като славянската Еклога не се различава от византийската, що се отнася до нейните текстове, които съответствуват на ЗСЛ, с изключение на съответстващите на гл. I и III и до известна степен на гл. XXXa	

Византийската и славянската Еклога не са законодателни актове	88
Съдебна организация на средновековна България	92
ЗСЛ указва само на княза и на съдии като органи на съдебната власт. Нито той, нито други исторически паметници указват за усвояването в България на т. нар. синодални съдилища, т. е. на смесени духовни и светски съдилища, функциониращи покрай чисто духовните	
Съотношения между ЗСЛ и отговорите на папа Николай I по запитванията на българите	100
Те се свеждат към връзките на някои текстове от ЗСЛ и някои от отговорите на папата. Особено важни в това отношение са връзките между текстовете на гл. II и VIIa от ЗСЛ и 86-и и 84-и отговор на папата	
Сравнителна таблица на отделните глави от ЗСЛ по различните преписи от кратката и обширната редакция със съответните текстове на славянската и византийската Еклога и с отговорите на папа Николай I	110
Реципиране на ЗСЛ в други страни и влиянието му върху други законодателни паметници	110
Засега такива въздействия са установени само по отношение на Русская правда	
Правни области, засегнати от ЗСЛ	113
Постановленията на ЗСЛ имат предимно наказателноправен характер и уреждат най-вече престъпления против обществената нравственост, а след това по опожаряването, по нарушаване правото на църковно убежище, по практикуването на езичеството, по вероотстъпничеството от християнската религия, по самоуправството, по специални кражби. Наказанията, предвидени от същите постановления, се свеждат към капиталното, членовредителните, продажбата, боя, изселването, подстригването и църковно-религиозното епитимиялно наказание пост. Процесуалното право е засегнато от постановленията на гл. II, VIIa, XVI, XVIII, XX и част от XXXa; военното право — от постановленията на гл. III; гражданското право — от постановленията на гл. XXXa, XIX, XXII, XXV	
Социологично значение на ЗСЛ	134
Чрез своите постановления ЗСЛ разкрива статиката и динамиката на регулираните от него сектори на социологичната действителност, обществените стълкновения и борби на езичници, преследвани от новоустановената християнска църква; на провиненията в блудство; на прибягналите в църква и потърсили църковно убежище; на съпрузи, достигнали до развод, и т. н.	
Литература по хронологическия ред на изданията	144

ПРАВЕН АНАЛИЗ

Закон за съдене на населението (Съдебен законник)	161
Глава I	163
Глава II	184
Глава III	204
Глава IV	225
Глава V	241
Глава VI	251
Глава VII	259
Глава VIIa	296
Глава VIII	320

Глава IX	343
Глава X	351
Глава XI	370
Глава XII	377
Глава XIII	387
Глава XIV	396
Глава XV	403
Глава XVI	435
Глава XVII	453
Глава XVIII	470
Глава XIX	488
Глава XX	504
Глава XXI	509
Глава XXII	520
Глава XXIII	530
Глава XXIV	535
Глава XXV	539
Глава XXVI	548
Глава XXVII	554
Глава XXVIII	558
Глава XXIX	566
Глава XXX	575
Глава XXXa	584
Резюме на руски език	613
Резюме на френски език	617
Сравнителна таблица — синоптична	620